

BRASSÓI LAPOK

Főszerkesztő: SZELE BÉLA dr.

POLITIKAI NAPILAP

Felelősszerkesztő: KOCSIS BELA

ÁRA:	Az előfizetés ára helyben:	Az előfizetés ára vidékre:	Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:	Előfizetési árak külföldre:	HIRDETÉSEKET	BUKARESTEN:
3 LEI	Évente 500 lei Félévre 270 Negyedévre 140 Havonta 52 Kézbesítési díj havonta 10	Évente 600 lei Félévre 320 Negyedévre 170 Havonta 60 Bérmintve postán küldve	BRASOV-BRASSÓ, Kapu-uca 64-66. szám. Telefonszámok Szerkesztőség 177. Kiadóhivatal és nyomda 83. sz.	Évente 800 lei Félévre 500 Negyedévre 250 A portódíjak emelése esetére az előfizetési díj emelésének jogát fenntartjuk magunknak.	Brassó kivételével kizárólag a PUBLICITÉ RADOR, BUCAREST, Strada Berthelot No. 1 vagy annak fiókjai vesznek fel. APRÓHIRDETÉSEK közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendőek vagy bármelyik bizalmasunknál is feladhatók	4 LEI Vasárnap 5 LEI

XXX. ÉVFOLYAM.

BRASOV-BRASSÓ, 1924. május 17. (Szombat)

113. SZÁM.

Kitüntető,

meleg és ünnepies volt az a fogadtatás, melyben a román királyi pár Londonban mind az uralkodó, mind a főváros lakossága részéről részvett. Mielőtt csatlakozott ez a sablonon felül emelkedő óváció a tiszteletnek, szeretetnek és elismerésnek ama megnyilatkozásaihoz, melyekkel Románia királyát és királynéját Párisban, Svájcban és Brüsszelben is fogadták. Nyilvánvaló bizonyosságai ezek a lelkes megnyilvánulások annak az egyéni rokonszenvnek, melyet a külföld, s elsősorban a szövetséges hatalmak hivatalos képviselői és népei az uralkodó és hitvese iránt éreznek, s annak a megbecsülésnek és bizalomnak, mellyel Románia államisága, történelme és hivatása iránt viseltetnek.

Romániának mindenesetre nagy megnyugvásul és elégtételül szolgálhat ez a megnyilatkozás éppen most, amikor Olaszország meglehetősen hűvösen, bizalmatlanul és bántóan hártotta el magát az udvariasság legtermészetesebb kötelességét is, s amikor Oroszország a bécsi tárgyalás kedvező kihatásait olyan gesztussal kompromittálta össze, mely nemcsak barátságtalannak, hanem fenyegetőnek és veszedelmesnek is mondható.

Románia népeit a királyi pár külföldi meleg fogadtatása mindenesetre megnyugtathatja az iránt, hogy abban a nagyértékű közösségben, melybe országunk a háború és a béke által jutott, s amely Európa hatalmait a jövő nagy katasztrófájától való féltésben összetartja, méltó és megillető pozíciót foglal el. Ha ez a nyilvánvaló megtiszteltetés bizonyos mértékben az egyes hatalmak speciális érdekeinek a számlájára írható is, ha érezzük is, hogy Európa válságos állapotában és bizonytalan káoszban a nagyhatalmak mindegyike a maga érdekeiben számol Románia támogatására, a fogadtatás ragyogó külsőségének és intenzív belső hangulatának mégis a normálisan tulmenő baráti és bajtársi jellege van.

Románia állása a királyi pár külföldi útjának e letagadhatatlan sikerével jelentékenyen erősödött és ezzel egyúttal annak a garanciája is, hogy kritikus pillanatban Románia mégis csak számíthat azoknak a hatalmaknak a nyomatékos támogatására, melyek most Románia háborús szerepét és jövőbeli hivatását tüntető módon méltatták, s amelyek területi integritását, legalább közvetett uton adva tudomásul, a békeszerződések által megtámadhatatlannak tekintik.

A bukaresti kormány ezt a szerencsés eredményt bizonyára a büszkeség, önérték és öntudat bizonyos fölényével fogja a maga javára elkönyvelni, s a legelső parlamenti csatározás alkalmával hivalkodva fogja eléltatni azt a nagy és elévülhetetlen érdemet, melyet az uralkodópár külföldi látogatása rendezésével és erkölcsi eredményével elért. Es rá fogja akarni oktrojálni az egész parlamentre, sőt az egész országra azt a tudatot, hogy ezután a kétség telen sikerek után, (melyek azonban nem a kormányzat által, hanem ellenfeleik el), most már minden rendben van, veszedelemtől nem kell tartani, s mindenkinek el kell ragadtatva lenniük ama viszonyokkal és történésekkel, melyek miatt idáig annyit nyugtalanodtunk, panaszkodtunk és tiltakoztunk. Ez a külföldi ünnepies és lelkes fo-

gadtatás, valamint a Románia méltatására elhangzott melegítő nyilatkozatok, minden értékük és szépségük mellett is csak az ünnepnap diszruhája, diszlikomája, diszöröme és diszmuzsikája. A szürke hétköznapiaknak azonban megvannak a maguk kegyetlen és kérérlhetetlen követelése, nagy és jelentőséges gondjai és eshetőségei, valamint a hétköznapi munkálóinak a kemény és véres kötelességei. A fény mellett ott van az árnyék, a pálmálgat mellett a vipérát kat rejtő szikla, a zengő pacsirta mellett az üvöltő sakál.

Mialatt a Guildhallban a lordmajor hévtől áthalt szónoklatban ünnepelte a mi felséges királyunkat és királynénkat és Anglia királyi és India császára

megkapó szavakkal méltatta Románia hithőrei hivatását, rideg és bántó próza gyanánt recsegett ki London falai alól az a válasz, hogy angol kölcsönről nem lehet szó, mert nincs bizalom a román gazdasági rendszer iránt.

Es nemcsak a belső bajok és betegségek pusztítanak tovább, de a világ folyása is olyan örvényeket és zuhatagokat támaszt, amelyek a ligetben az elvesztő labirintust, az andalító zenében a szirének veszejtő hangját érzékeltetik.

Örvendjünk a sikernek, de legyünk résen és komoly és becsületes munkával biztosítsuk a hétköznapi értékét és erejét.

Új választások lesznek az ősszel Romániában

Bratianu kormánya legkésőbb szeptemberben távozik
Stirbey herceg fogja vezetni a választásokat

A Brassói Lapok bukaresti tudósítójától.

BUKAREST, május 15. A román belpolitikai helyzetben, amelyet most tudvalevőleg súlyos válság dominál, kezde már mutatkozni a tisztulás. Politikai körök értesülése szerint Bratianu Jonei teljes tudatában van a helyzettel s belátta azt is, hogy

a liberális uralom távozása elkerülhetetlenné vált.

Iz a tény, amelyet maga Bratianu Jonei maga szegzett le egy-két nappal ezelőtt tett nyilatkozatában, azt a felgátsz érlelte meg politikai körökben, hogy

a kormány lemondása már a legközelebbi jövőre várható.

Minden valószínűség szerint a lemondás azonnali megtörténik, amint a kormány a legutolsó törvényi hatáskörökkel megkezdte a tevékenységét, ami legkésőbb a jelenlegi parlamenttel lesz kerek befejezésre meg fog történni, ha csak addig

a mar megalkult ellenzéki fuzionált pártok erősebb akcióval el nem távolítják helyéről.

Bizonyos politikai körökben a jövő kormányalakulás tekintetében az egyesült Jorga-Argetoianu párt kormányra jutásának híre hangsúlyozzák, s egyben arra az érzelmi momentumra támaszkodnak, hogy a Jorga-Argetoianu alakulat relette kedves az udvar előtt.

Az Adeverulnak csütörtökön délután öt órakor Bukarestben megjelent száma szenzációképpen azt a hírt közli, hogy Bratianu Jonei végleges elhatározása szerint a liberális kormány legkésőbb szeptemberben távozik helyéről s közvetlenül utána új választásokat fognak elrendelni. Valószínűnek tartja az Adeverul, hogy a tisztá választások lefolytatása céljából a kormány vezetését ideiglenesen Stirbey herceg veszi át.

A francia választások eredménye emeli Franciaország hitelét

A versaillesi békeszerződés revíziójának terve előtérben

A Brassói Lapok tudósítójától.

PARIS, május 15. A francia választásoknak, amelyek az eddigi rezsim bukását okozták, már mélyreható tünete mutatkoznak, bár ma még nem a választások eredményének közvetlen hatása alatt, de annak kétségtelen tünete képen. Soha oly sűrűn a versaillesi béke megváltoztatását és revízióját nem követelték, mint most, s hogy ennek kétségtelen kihatása lesz a jövőben francia kormány magatartására, afelett vitatkozni sem lehet.

Emlékeztet, hogy néhány nappal ezelőtt az amerikai szenátus elé indítvány érkezett, amely a versaillesi békeszerződés módosítását követeli. Az újabban érkezett jelentések arról számolnak be, hogy az indítványt igen nagy pártja van, s hogy most már komoly lépések történnek a békeszerződés revíziója felé. Nem érdektelen ugyanakkor az a nyilatkozat, melyet Trocki, a szovjet hadügy népbiztosa a Popolo d'Italia munkatársa előtt tett, melyben kijelentette, hogy a versaillesi szerződés revíziója elő nem lehet kitérni,

ha Európát gazdaságilag talpra akarják állítani. A katonai készülődéseknek és Franciaország terrorjának pedig véget kell szakítani. Ha pedig Európa államai képtelenek a kezdeményezésre, úgy Amerikának kell az első lépést megtennie.

A szocialisták és az új kormány

Párisi parlamenti körök szerint az új kormány megalakítására vonatkozó megbeszélések csak a szocialista kongresszus után várhatók, ahol dönteni fognak az elvi kérdésekről s arról, hogy a szocialisták belépjenek a kormányba. Csak ebben az esetben várható az, hogy a kormány cinke Herriot legel. Ha azonban a szocialisták, miután csak a választásokra kötötték kartell, távolmaradnának a kormányalakítástól, úgy a radikálisok a baloldali centrummal szövetkeznek, s ekkor Briand kabinet jönne.

Franciaországnak kötelessége, hogy pacifistának mutakozzék

Bium, a szocialista párt vezére az Excelsior munkatársa előtt kijelentette, hogy szerinte a választási eredmények a francia devizát feltétlenül javítani fogják. Franciaország annál inkább hitelt fog élvezni a világpiacon, minél határozottabban mutatkozik pacifistának, s bizonyosságot adja őszinteségének, abban az irányban, hogy a szakértői programját végre akarja hajtani. Meggyőződése az, hogy a német birodalmi gyűlésen a szakértői programnak többsége lesz, mert a német nemzetiek a legvalóságosabb hibát követnék el, ha arra számítanának, hogy kivonhatják magukat kötelezettségeik alól.

Millerand elhatározta lemondását

A Pett Parisien szerint Millerand elhatározta, hogyha az ujonnan kinevezendő miniszterelnök olyan programot terjeszt elő, amely számára elfogadhatatlan lesz, akkor feltétlenül lemond.

Tiszta radikális kormány alakul?

Újabb jelentések szerint Millerand még meg fogja kísérteni, hogy tiszta radikális kormányt alakítson Briand-al. Herriot má Párisba érkezett, hogy a tanácskozásokat a kormányalakítás ügyében megkezdje.

Beterjesztették a magyar büntetőnovellát

Külön bíróság a becsület védelmére

A Brassói Lapok eredeti távirata.

BUDAPEST, május 15. Magyarországi közvéleménye hetek óta osztatlan érdeklődéssel várta a magyar igazságszolgáltatás átszervezését célzó büntetőnovella benyújtását. A büntetőnovellát tegnap terjesztette a magyar parlament elé Pesthy Pál igazságügyminiszter. A büntetőnovella főbb intézkedései ezek:

A politikai jogaitól felfüggesztett egyen nem vehet részt politikai gyűlés rendezésében, nem lehet politikai lapnak szerkesztője, vagy kiadója és nem tehet közbe a sajtóban politikai tartalmu közleményt. Aki foglalkozásának gyakorlásától tiltatnak, az elveszti iparigazolványát, és nem lehet kereskedelmi cég vezetője sem. A rendelkezés nem alkalmazható írói, vagy hírlapírói működésre, amennyiben az illető sajtó útján követte el a bűncselekményt.

Arra, aki istent, hitet, az államot, bevett és elismert hitelekezetet kigunyolja és gyalázza, öt évig terjedhető fogház var.

Aki a párbajkerülőt gunyolja, párbajrabuzdítja, vagy azzal a céllal sérti hogy párvadaira hívja ki az illetőt, egyévi fogházat kap. A nyugtalanító hírek terjesztőire és az ígátókra hat hónapi fogház vár. A hírlapkaució tizezer forint négyezer aranykorona. A lapok ismételt büntett, vagy vétség esetén három hónapra szüntethetők, vagy ha egy even belől ötször követnek el bűntényt mindenkorra betilthatók.

A becsület védelmére a javaslat külön bíróságokat ajánl minden törvényszék mellé. Párbajnál a javaslat állomfogház helyett fogházat vagy börtönt kíván alkalmazni, abban az esetben, ha a segédek nem tettek komoly kísérletet abban az irányban, hogy az ügy a társadalmi becsületbíróság előtt békésen kiegyenlítődjék.

Lépünk törvényes útra!

E lap hasábjain többször foglalkoztunk az altruisták ügyével. Ha ez alkalommal ismét szót teszünk az ügyről, azal indokoljuk, mert a Kisküküllővármegye egyes községeiben legutóbb lezajlott események oly súlyos horderejűek, oly nyilvánvaló törvénytességek és törvénytelenlések, amelyeket magtorlatlanul hagyni nem szabad.

De beszéljenek az események.

A földművelésügyi minisztérium 1005—1924. szám alatt az év január havában rendeletet küldött Kisküküllővármegye gazdasági tanácsához, melyben utasítja, hogy az altruisták birtokait — miután az állam a birtokukra vonatkozóan visszavásárlási jogot gyakorolni kívánja — a földigénylők között ossza ki. Tekintet nélkül arra, hogy a birtokok soha állami tulajdon nem képeztek s így visszavásárlási jog tárgyát sem képezhették, — egy magánjogi kérdésnek közigazgatási utoni rendezését célozza, ami jogállamban helyet nem foghat.

Amint az altruisták e törvénytelen miniszteri rendeletről tudomást szereztek, a semmitőszékhez, mint legfőbb közigazgatási bizottsághoz fordultak jogvédelemért, kérvén, mondja ki a bíróság, hogy a rendelet törvénytelen s ennél fogva végre nem hajtható. Preventív intézkedést kértek akkor, amikorra a törvénytelen rendelet végrehajtva még nem volt.

De mert a semmitőszék döntését megelőzően az altruisták birtokait a kincstár nevében önhatalmulag birtokba vették, ezek a polgári bíróságnál sommás visszahelyezési pert tettek folyamathoz. E perekben hozott elsőfokú végrehajtási ítélet alapján az egyes birtokosok végrehajtási uton birtokaik használatába jutottak.

Igy történt ez a hó 3-án Somogyom községben is Papp Kálmán birtokos birtokával. A nép azonban, amelyet állandóan izgattak, nem tudott megnyugodni a bírói ítéletben s a hó 6-án oly agresszív magatartást tanúsított, hogy Papp Kálmán segélyért a vármegye prefektusához volt kénytelen fordulni.

A prefektus, amint az már így szokott lenni, ígérekkel bőven ellátta. Az így megnyugtatott, de a sok ideg-izgalomtól meggyötört, egyébként is beteges ember arra ébredt az éjjelen, hogy lakása ablakait betörték s háza felé lövéseket tettek. Reggel arról is meggyőződött, hogy szőlőjének egy részét kipusztították. Feljelentésére a nyomozás bevezetett. A kihallgatások két napon át tartottak és ekkor a gyanúsított 10—12 falusi elbozsátatott.

Tegnapelőtt Erzsébetvárosban volt prefektus és képviselőkhöz a faluból egy küldöttség jött be, ahol elpanaszolták a folyamatban levő bűnügyi eljárást és az odaigért földet kérték. Hogy a küldöttség mit végzett, nem tudjuk, azt sem tudjuk, hogy a prefektus és képviselő mit válaszolt a községi bíró kezeltetésére alatti küldöttségnek, csak azt tudjuk, hogy a községi bíró a községhez a prefektus rendelkezésére való hivatkozással ellátta Papp Kálmánt attól, hogy birtokait tovább megművelje és állatait ott legeltethesse.

Tegnap ugy Somogyomban, mint Almásban, ahol Matskai Andrásnak van birtoka s aki hasonló ítélet alapján a hó 5-én került végrehajtási uton birtokába vissza, kidobolták, hogy a falusiak a birtokukat vegyék birtokba, minek folytán a helyzet ma az, hogy a birtokokon a falusiak dolgoznak, a tulajdonosok onnan kiszorítva vannak.

Miről van tehát itt szó? Arról, hogy a végrehajtott bírói ítéletet a prefektus általólagos rendelkezése a községi bíró hatályaon kívül helyezte, arról, hogy a népet arra izgatta, hogy ez ítéletet ne respektálják.

Mint fennebb említettük, az altruisták sok a miniszteri rendelet ellen panasszal éltek a legfőbb bírósághoz. E bíróság a panasz felett holnap dönt. De mert a birtokosok a panasszal a sérelmes rendelet végrehajtását megelőzni kívánták, arra tekintettel, hogy a végrehajtott önhatalmulag birtokelvétele tekintetében a birtokosok a polgári bíróságnál már elégtételt nyertek, a semmitőszéknek, mint legfőbb közigazgatási bíróságnak, döntése tárgyalta.

S mégis úgy van beállítva a dolog, hogy a holnapi tárgyaláson fog szentesíteni mindaz, ami eddig történt. Erzsébetvárosban és a falukban a parasztok úgy tudják és ezt nyíltan is hangoztatják, hogy 13-án — egy része, mint látjuk már korábban is — a birtokok birtokába jut. Honnan van ez a köztudat? Ki vagy kik dobta ezt oda és az mit jelent?

hogy a legfőbb bíróságnál az ügy már elintézve van, hogy a bíróság — mielőtt a tárgyalás megtartott volna — döntését meghozta s indiszkréción folytán az korábban került nyilvánosságra, mint kellett volna. Szabad így meggyanúsítani a legfőbb bíróságot? és hozzá büntetlenül? Szabad-e a köztudatban magas fórum tekintélyét így lejárattani? Szabad-e akár egyéni érvényesítési törekvést, akár nép szerűség hajhászását, akár kortes-eszköz céljából a népben a legfőbb bíróság hozzájárhatatlanságába vetett hitet megingatni?

Nem, ezt nem szabad. S mert nem szabad, elég volt az izgatásból, elég a népbolondításból. Elég, ha a nép azt látja, hogy az alsóbbfokú bíróság ítéletét egy prefektus, vagy egy községi bíró hatályaon kívül helyezheti, ne oltsa be lelkébe annak tudatát is, hogy a legfelsőbb bíróság politikai harcok eszközévé lesüllyedhet.

Újabb terhelő vallomás Reinitz ellen

Beismerő vallomást tett egyik cinkostársra

A Brassói Lapok tudósítójától.

KASSA, május 15. A kassai rendőrség bűnügyi osztálya már február eleje óta állandó megfigyelés alatt tartja Bodnár Gyula kőművessegédét, aki részegségében már többször azt mondta, hogy egy szakállas zsidó ember rabló-gyilkosságra akarta fölbujtani, és ezért nagyobb összegeket ígért neki. Mivel időközben számos terhelő adat merült föl Bodnár ellen és minthogy a szokás veszélyétől lehetett tartani, Bodnárt tegnapelőtt letartóztatták.

Első kihallgatása alkalmával csak annyit mondott, hogy a szakállas zsidó ember jó pénzért gyilkosságot elkövetésére akarta rábírni. Ma azonban teljesen megtört és beismerő vallomást tett. Előbe tették Reinitz fényképét, amelyben fölismerte azt az embert, aki a Mislókai utcán megszólította és három ezer koronát adott neki azért, hogy megölje Schmuck Hermannnt, akit azután el is tett láb alól. Bodnár feleségét ma szin tén letartóztatták.

A szenzációs fordulatról az alábbi részletes tudósítás számol be:

Bodnár Gyula neve már évtizedek óta szerepel Kassán a rendőri nyilvántartásban. Husz évvel ezelőtt szerelmi féltékenységből az utcán agyonszurta feleségét és a gyilkosságért 7 évig börtönben ült. Mikor kiszabadult, az ivásnak adta magát. Másodszor is megdőlt, de családja nem tudta visszatartani az állandó kormaszástól. Veszekedős, verekedős, bosszuálló embernek ismerték, akitől még a barátai is félttek. A rendőrség figyelmébe ez év februárja táján terelődött Bodnár, aki a kormaszásban részeg fejjel többször emlegette, hogy

Könnyű szerrel keresel, ha egy 10.000 koronát, ha egy zsidót el tesz láb alól.

Ivócimboráinak elmesélte Bodnár, hogy egy alkalommal egy lengyel zsidó kereste fel és 10.000 koronát ígért neki, ha egy gazdag zsidó marhakereskedőt eltesz láb alól. Ő elfogadta az ajánlatot, egyrőt mondtak ki a bankói erdőbe, ahol a zsidó utasítására egy gödröt ásott és lesbe állt az áldozatra. A terv végrehajtását az utolsó pillanatban az akadályozta meg, hogy az országuton észrevették a rendőrségi autót. Elmenekültek és a gyilkosságból nem lett semmi.

Ezt mesélte Bodnár részeg fejjel a rendőrség sorra kihallgatta Bodnár ivócimboráit, akik újabb adatokat is közöltek. Az egyik például elmondta, hogy Bodnár őt is bele akarta vonni egy gyilkosság végrehajtásába. Ő felháborodással utasította vissza az ajánlatot, mire Bodnár meggyújtotta:

— Ne félj semmit, olyan helyen eszünk, ahol senki sem jár. A hullát elássuk, csak az Isten fog róla tudni más nem. En már voltam kint egy párszor és mindent előkészítettem. El is vágtem volna egyedül a munkát, de egyszer nem jött a zsidó, egy másik alkalommal ismerőssel találkoztam az uton és visszafordultam.

A rendőrség kihallgatta mindazokat, akik Bodnár korábbi beszédeit hallották. A tanúk csak hosszú ellenkezés után kezdték vallani. Mint később elmondták, reszkettek Bodnár bosszujától és még vallomásuk megírása után is könyörgöttek a rendőrségnek, hogy el ne árulják őket Bodnárnak.

Letartóztatás után Bodnár először

Látjuk, hogy mi az eredménye az eddigi néphozzáállásnak. Az, hogy a nép helyenkint forradalmi hangulatban van. Hatóságilag, hatósági személyek által kell a forradalmi hangulatot szélesebb és szélesebb maderbe terelni?

Még mindig nem látja a magas kormány elérkezettnek idejét annak, hogy erőyes intézkedéssel vessen véget a tovább fülkapásoknak?

Mert vagy van törvény, vagy nincs. Ha van törvény, akkor annak nevében hozott bírói ítélet, annak folyása elé gátat senki, sem prefektus, sem képviselő, sem községi bíró, büntetlenül ne vessen. Ha pedig nincs törvény, mondják meg nyíltan és becsületesen, hogy ne ringassuk magunkat továbbra is abban az illúzióban, hogy a törvények uralma alatt élünk.

Erzsébetváros, 1924. május hó 12.

Iss ekutz Viktor.

semmiről sem akart tudni, de mikor látta, hogy a rendőrségnek korcsmai beszédeiről tudomása van, beismerő annyit, hogy egy lengyel zsidó tényleg tett neki gyilkossági ajánlatot, amelyet ő nem fogadott el. Többet nem akart vallani. Bodnár az éjszakát a rendőrség fogdájaiban töltötte, de már korán reggel kihallgatásra jelentkezett. Felvezették Pongrácz tanácsos elé. A szobába érve Bodnár sirva fakadt és reszkető hangon jelentette ki:

— Vallani akarok, elmondok mindent!

Es most már folyékonyan, töviről hegyire feltárta az egyik Reinitz-gyilkosság titkát.

— Három évvel ezelőtt nyáron lehetett — beszélt — hogy a Mislókai-ut mellett lakásom előtt ütem. Akkoriban nem volt munkám. Egy szakállas lengyel zsidó jött az uton és hozzám érve megszólított. Kérdezte, mit csinállok, hogy megy a sorom?

— Kutyául — válaszoltam. Akar-e sok pénzt keresni? — Hogyne akarnék. A zsidó intett és én követtem a mezősegre. Óvatosan körülnéztem s mikor senki sem látott, közölte ajánlatát. Nagy pénzt kereshetek — mondta, — ha egy gazdag marhakereskedőt elteszek láb alól és a pénzen megosztozunk. Nagy nyomorban voltam, elfogadtam az ajánlatot. A zsidó azután többször felkeresett és egy ízben felvitt a Csermelybe, a városi fűrészmű és balra az erdőben megmutatott egy helyet: ott fog egy gödröt ásni — mondta. Megállapodtunk abban, hogy a zsidó sürgönyöz, vagy levélben értesít, mikor jön Kassára. Egy előre azt az utasítást adta, hogy harmadnap este várjam őt a vasútállomáson. Ő valószínűleg egy zsidóval érkezik.

Ha int a fejével és rámutat a zsidóra, abból érthetem, hogy az az a marhakereskedő, akit el kell tenni láb alól.

Az utasítás szerint akkor előre kell sietnem a gödörhöz és ott kell bevárom őket. Ahogy megbeszéltük, így történt.

A szakállas zsidó megérkezett egy magistermetű emberrel, intett nekem, én előre siettem, de utközben utólérték. A szakállas odahívott és azt mondta a marhakereskedőnek, hogy én fogom a vásárolt állatokat hajtani. Ezután folytattuk az utat. En mentem elől, kabátom alatt rejtve egy rövidnyelű szekercét. Esti 9 óra tájban feleltünk az utól 400—500 lépésre levő kis tisztásra. A marhakereskedő és a lengyel zsidó a fűbe feküdtek és vártak. A zsidó közben intett nekem. En a kereskedő háta mögé kerültem és a szekercével a fejére sújtottam. Az ütés nem volt halálos, az ember hörgött és rugdalózott.

A szakállas ekkor rugrott és megfojtotta.

A hullát azután lábainál fogva a gödörbe huzta. Ott elvette a tárcáját és 3 ezer koronát átadott nekem. A hullára mohát és leveleket szórtunk s eltávoztunk.

Vallomása után Pongrácz rendőrtanácsos 5 fényképet tett Bodnár elé: Reinitz és 4 áldozata fényképeit. Melyiket ismeri? — kérdezte. Bodnár habozás nélkül mutatott Reinitz képére: Ez az én lengyel zsidóm, csak akkor rövidebb

Ez az ember a szatmári börtönbe — veti oda a tanácsos — és tagadj, hogy őlt volna.

— Tagadja! — kiáltott fel Bodnár akkor követtem, hogy szembesítsen vele. Akkor nem fogja tagadni.

Még hétfőn délelőtt autón vitték ki Bodnár a bankói erdőségbe. Bodnár vállalta, hogy megmutatja a színhelyet. Az utról először abba az irányba tért le Bodnár, ahol Lebovics és Szmuk hulláit találták. Utközben hirtelen megállott, mintha meggondolta volna, irányt változtatott és elvezetett a bizottságot arra a helyre, ahol Leichter hulláját találták. Ott azután

pontosan szemléltette megmutatta, hogy hol történt a gyilkosság.

Későbbi vallomása során Bodnár elárulta, hogy a gyilkosságban sógora Demjanovics Ferenc is segédkezett, sőt az a meggyilkolt óráját is magához vette.

Pongrácz tanácsos nyomban detektíveket küldött Demjanovicsért. Mikor felszólították, hogy kövesse őket, Demjanovics összezsémmelt és síró szavakkal bucsuzott családjától: „Isten veled világ! Azután engedelmesen követte a detektíveket.

Pongrácz tanácsos nem közölte vele rögtön sógora vallomását, hanem először csak azt kérdezte: Hová tette az órád, melyet sógorától kapott? A kérdés váratlan hatást tett. Demjanovics kezét tördelve minden ízében remegve lépett előre és zokogásba fullad hangon nyögte:

— Tanácsos ur, én nem kaptam órád... bűnös vagyok, vallani akarok... nem bírom ki.

Nem lehetett még kellő pontossággal megállapítani a Bodnárék gyilkosságának időpontját. Egyikük sem emlékszik egyébre, minthogy a gyilkosság 2—3 év előtti nyáron júniusban volt. Csak azt tudják biztosan, hogy még az éjszaka nagy záporosó volt. Pongrácz tanácsos a bekért meteorológiai jelentés alapján megállapította, hogy 1922. június 17 és 25-én volt nagyobb esőzés. A két dátum közül csak az első jöhet számításba, mert 25-én már megtalálták Szmuk és Lebovics hulláját. Az is megállapította, hogy a Bodnárék által meggyilkolt ember nem lehetett Leichter, akit feltétele szerint Matej gyilkolt meg. Arra a kérdésre: Reinitz miért nem Matejt használta fel a további gyilkosságokra, kellő feleletet ad az a tény, hogy Matej aki a gyilkosságot 1921 nyarán követte el, 1921. októberében bevonult katonai szolgálatra.

A KORONA KÁVÉHÁZ

keres
f. f. nöl
segédmunkaerőket
a vendégek kiszolgálásához.

JÓ KERESÉST BIZTOSITVA!

Tüdőbaj, Mellbetegség, Jápkór

elien lényesen bevált a **Vértesszörp**. Használják még: asztma, angolkór, heptika, számar-köhdögés, vértörés, versze-yénység, női-lajnál, vaia-mint mindenféle gyenge-ségi és kimerültségi álla-pothat. — Ezer meg ezer hálalevél bi-zonyítja a **Vértesszörp** kiváló határát Ize kellemes. London, Róma, Páris és Ostendéher kitüntette. Teljes kurára rendszeren szükséges **4 üveg ára 300 Lei** fr. kő. Sas-gyógyszerárakból, **LUGOJ 201. szám**

A kölfőle agrárreform...

Özérkednek Sándor János hagyatékával
Panaszkodnak a szovátai szegények

A Brassói Lapok munkatársától.

SOVÁTA, május 15. A liberális agrárpolitika kinövésével ellen emelt jogos és elkeseredett panaszok tömegétől hangos volt a székegyföld s különösen a Küküllővölgye. Az embereknek itt már panaszuk sincs. Rendellenes és rendszerellenes volna ma mindaz, ami a jogérzék és lelki megnyugvás összhangját nem zavarná. A sok jogtalanság elfásultta tette már a székegyföldet, s ha ma néhanapján panaszkodik, ez sem a kormányhatalom ellen teszi. A szovátai népek most egy más természetű kelletlen aktualitás ad újabb panaszokhoz okot. Megíróm, mert szegény emberek jogait látom veszélyeztetve, s mert az írott szó hatalmával szeretném korrigálni azt a méltánytalanságot, amely joggal elkeseríti e kies földközösség telekigényjogosultait.

Lent a községben, mindjárt, amint az ember tuhaladt a községhez, egy gyönyörű, két holdas fenyves belsőség köti le a figyelmet. Néhai Sándor János, volt magyar belügyminiszter hagyatékát ez, amelyet nem darabolt szét az agrárreform s érintetlenül hagyott meg az örökösöknek azzal, hogy a község telekigényjogosultai majd annak idején itt kapják meg parcelláikat.

Eredetileg a román állami iskola céljaira akarták kisajátítani. De aztán az iskola más belsőséget kapott. Kiszajátították Hönig Albert telkét, s fizeték érte 4000 lejt — papíron.

A szovátai telekigényjogosultak meg voltak elégedve ezzel a megoldással, s még serényebben gyűjtögettek filléreiket, amelyeknek becsületos rendeltetése az lett volna, hogy Sándor János hagyatékának telekreseit megszerezzék. A fillerek azonban később szaporodtak, s a sors beleszólt a kis emberek tervezgetésébe.

A szegény nép sorsának e zavaró beavatkozását alátámasztá egy pénzcsoport, amely hivatásszerűen foglalkozik telekspekulációval, s a Sándor János örökösökkel megállapodott a telek megvásárlására. A kétholdas belsőség átment a pénzcsoport tulajdonába, amely fizetett érte 180.000 lej összeget s a szovátai igényjogosult szegények keserűen vették tudomásul, hogy egyelőre megmaradnak tovább is teleknélküli polgároknak.

Eddig rendben volna a dolog. Csak hogy a pénzcsoport a váltógazdálkodás elveinél fogva apró parcellákra osztotta fel a területet s két igényjogosultat részesített is a belsőség áldásában. A többi parcellákkal azonban csúni üzérkedés történik. Csak egy esetet ragadok ki a sok közül. Az egyik szovátai polgár megveszi az egyik parcellát 18.000 lejért, s néhány nap múlva eladja 34.000 lejt. A két igényjogosulton kívül mind nehéz pénzüi tökések teszik rá kezüket a parcellákra, amelyek türelmetlenül várják az újabb és újabb gazdákat.

A szovátai teleknélküliek pedig önkénytelenül és fontolgatni kezdik, hogy vajon, melyik agrárreformon van több áldás? A liberális kormányén, vagy a pénz hatalmassainak agrárreformján? Szerintem ez az utóbbi a lelkettlenebb.

Székegyföld.

Raktárról eladó gépek:

- 60-70 HP. teljesítményű gépek, 12 atm., 200 ford.
- 25-30 HP. gépek, 6 atm., 130 ford.
- 20-25 HP. gépek, 7 atm., 110 ford.
- 6 HP. új benzines motoros vasúti vontató
- 700 mm. szalagfutó, Kiercher gyártmány
- 1 sz. Nemzeti garabonciástípusú, Újpesti gyártmány
- 2 sz. Ventilátor, Schlei gyártmány
- 2 sz. Önműködő perszűrő, Schlei gyártmány
- 35 HP. 5 üléses személyautó, Opel gyártmány.

CSIIA & RÁKOSI

BRASSÓ, EGRES-U. 7. TELEFON 3-82.

SÜRGŐNYI: CSIIA, BRASSÓ.

Junius 20-án fejeződik be a tanév az egész országban

Új vizsgarendszert léptetnek életbe

A Brassói Lapok tudósítójától.

KOLOZSVAR, május 15. Mint ismeretes a közoktatási miniszter megszűntette a középiskolákban az érettségi, s ehelyett az abszolút vizsgát tette kötelezővé. A Brassói Lapok munkatársa ma felkereste dr. Pteancu Sándor közoktatásügyi vezérfelügyelőt, aki a tanterv reformjára nézve a következő nyilatkozatot tette:

— Nagyrománia egész területén az iskolai tanítás június 20-án fejeződik be. Évvégi vizsgálatok nem lesznek, az osztályozás a tanári konferencián történik, amelyben az utolsó évharmad eredményét összehasonlítják az előbbi évharmad jegyeivel, s eszerint állapítják meg a végjegyet. A bizonyítvány kiadásának napja július 5-én lesz. Június huszadikától július ötödikéig a diákok tanári felügyelet alatt kirándulásokban vesznek részt. Ez idő alatt a tanárok elkészítik a statisztikát s kiállítják az évvégi bizonyítványokat. Az abszolút vizsgák július tizedikéig tartanak.

A szakértői javaslatot teljes egészében el kell fogadni

Berlinben oldják meg a ruhrvidéki sztrájk ügyét

A Brassói Lapok eredeti távirata.

BERLIN, május 15. A Ruhrvidéki bányász-sztrájk ügyében lényeges fordulat készül. Erdekes jelenség, hogy a bányász-sztrájk ügyét Berlinben oldják meg. Ma délután a német kancellár elnöklésével az illetékes miniszteriumok tanácskozára gyűltek össze, a bányász-sztrájk és a munkasztrájk képviselőivel, hogy a sztrájk ügyében tanácskozzanak.

Az értekezleten a kancellár beszélt s hangsúlyozta a helyzet nehézségeit, sőt kijelentette, hogy azt megérti, de meggyőződése az,

hogy ez a harc, ha hosszasan nyúlik, kárpótlítka veszedelmet fog előidézni.

Különösen most, amikor a szakértői vélemény kérdése és a jóvátételi tárgyalások újratevétele a békességet és a zárt egységet teszik a németek kötelességévé.

A tanácskozások folyamán a mun-

Pteancu vezérfelügyelő kijelentette még, hogy ez az új vizsgarendszer csak átmeneti jellegű. Összel terjesztik a parlament elé az iskolareform javaslatát, amely az ország tanügyét jelentékenyen módosítani fogja. Amint Pteancu megjegyezte: Eltűnik a bukás mumusa, s a diákok nem egy feleletből, hanem az egész éven át tapasztalt tudásból fogják megítélni. A szóbeli és írásbeli abszolút vizsgán a kormány képviselője részt vesz, nélküle a vizsgát meg sem szabad tartani.

Írásbeli csak három tantárgyból lesz, a szóbeli pedig egy szabadon előadandó értekezésből fog állni. A szóbeli értekezés tárgyát a diák husz tétel közül szabadon választhatja ki. Az értekezés megtartásáig az előadónak két óra gondolkodási ideje van. A főszempont az értekezés megírásánál a diák fogalmazási készsége és intelligenciája lesz.

kaügyi miniszter megállapította, hogy mindkét részről meg van a hajlandóság az egyezkedésre.

A szakértői javaslatok egyébként, amelyeknek eredményét a sztrájk esetleg vesztélyeztetné, Macdonald felfogása szerint tette fontos a német belső békesség fenntartása miatt is. Az angol miniszterelnök Alberthaliban tartott beszédében sikraszállt a szakértői jelentések mellett s azt a felfogását hangoztatta, hogy a javaslatokat, mint egészet kell elfogadni. Ha a kivételkor nehézségek is merülnek fel, a józan ész segítségével a részletek szabályozhatók lesznek. Macdonald végül azzal a kérelemmel fordult minden érdekelt nemzethez, hogy haladjanak azon az úton, amelyre a brit kormány lépett. Beszédét annak hangoztatásával fejezte be, hogy bízunk a világ igazság szeretetében és végül is az igazság fog győzni.

A magyar külügyminiszter és a jugoszlávai magyarság

Senkinek sem közömbös Magyarországon, hogy mi történik az utódállamok magyarságával

A Brassói Lapok eredeti távirata.

BUDAPEST, május 15. A Brassói Lapok ma reggel megjelent számában közölték, hogy Ugron Gábor interpellált a jugoszláviai Magyar Párt feloszlására miatt. Az interpellációra Daruváry Géza külügyminiszter azonnal válaszolt.

— Természetesnek tartom — mondotta — hogy a közvéleményt a történetek fajtájában érdekelik.

Magyarországon senki el nem közömbös, hogy mi történik az utódállamokban a magyarokkal.

Kétségtelen, hogy a magyar kisebbségekkel történt jogtalanságok nemzetközi jellegűek, de nem a mi közvetlen feladatunk, hogy a kérdés nemzetközi fórum elé kerüljön. A mi munkánk nem merülhet ki az ország finansziális és gazdasági szanálásában, hanem elakarluk hátrítani azokat az akadályokat, amelyek a lelkek megnyugvásának és az igazi békének útjában állnak. Politikánkat az a törekvés hatja át, hogy kiküszöböljük azt a mérges anyagot, amely a kívánt helyzet létrejöttét akadályozza. A cél érdekében gyakran hoztunk áldozatokat, de a feladatok feltétele mindenkor az volt, hogy az utódállamok ott lakó lakosainkat igazságos bánásmódban részesítsék.

Általános megnyugvás csak akkor fog bekövetkezni, ha a kisebbség

szerződésnek tényleg érvényesülnek és a kisebbségek szabadon gyakorolhatják politikai jogait.

A jugoszláviai Magyar Párt feloszlásának ténye nemcsak a helyzet kialakulását nehezíti meg, de a kisebbségi szerződéssel is szembeeszik. Ezzel a szerződéssel ugyanis nem tartom összeegyeztethetőnek a Magyar Párt feloszlását, ami megakadályozza egy nemzeti kisebbség politikai érvényesülését. Az ottani testvéreinknek nem az egyetlen céljuk az, ami abból is kitűnik, hogy az ott élő felmért magyaroknak a parlamentben egyetlen képviselője sincs.

Tudom, hogy módunkban lett volna a kisebbségi jogok betartását garantáló nemzetek szövetségéhez fordulni, de mi a békés megengedés útját keressük és elvárjuk, hogy az érdekelt államok maguk térjenek át a kisebbségi elvnek megfelelő útjára. Mivel Jugoszláviával éppen most folynak a függő kérdéseket rendező tárgyalások, remélem, hogy nem az lesz az utolsó szó, ami ebben a kérdésben kimondott. A magyar nemzeti magatartás a magáét, hogy a békés áldásait mindenki élvezhesse és így méltán elvárhatja, hogy más nemzetek is hasonlóan cselekedjenek. (Helyeslés.)

A külügyminiszter választ az interpellálóra és a Ház tudomásul vette.

Kanozsay is gyilkos?

Izgalmas jelenetek a cinkosok között
a rákosszentmihályi rémdráma tárgyalásán

BUDAPEST, május 15. A rákosszentmihályi tömeggyilkossági bűnügy tegnapi főtárgyalásán megkezdtek Kanozsay Dezső kihallgatását, aki ellen az a vád, hogy segített Molnár Tóth Józsefnek Köves Gyula és Lahmanné elpusztításában. Kanozsay sunyi arc, szemében gonoszság villog és nem olyan elegáns, mint a börtönben is pompásan öltözködő Molnár Tóth. Mindenki előtt kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek. Majd hosszasan elmondja megismerkedését és viszonyát Molnár Tóth Józsefhez és elmeséli, mint vásárolták meg a villát, gondosan elkerülve a gyilkosságokat.

Az elnök erre felfolvastatja a rendőrségi jegyzőkönyvből Kanozsay Dezső vallomását, amelyet leleplezése alkalmával mondott be. E vallomás szerint Kanozsay belsmerle, hogy tudott a gyilkosságokról, sőt Köves Gyula felvételéről és holttestének a dobozbarakásánál is segédkezett.

Lahmanné megoltalmazását is közreműködött. A jegyzőkönyv felfolvasása után Kanozsay dühösen kijelentette, hogy minden szemérmeskedési hazugság, mert a detektívek kényszerítették a belsmerő vallomástételre. Molnár Tóth József azért akarja kényszeríteni a gyilkosságra, hogy megossza vele a felelősséget.

Az elnök erre Molnárt szembesíti Kanozsayval, mire izgalmas jelenet következett. Molnár Tóth még egyszer röviden elmondja a megelőzőleg tett vallomását és határozottan azt állítja, hogy Kanozsay előre be volt avatva a gyilkosság tervébe, amelynek meg végrehajtásánál segédkezett.

Kanozsay Dezső: (izgatottan szemébe vágja Molnár Tóthnak) Hazudsz! Köves Gyulát nem ismertem, Lahmanné megoltalmazása nem segédkeztem, semmit nem tudtam a gyilkosságról.

Utána Tóth Józsefnél hallgatták ki. Nem érzi magát bűnösnek, sem a gyilkosságról, sem egyébről nem tudott. Ferje és Kanozsay megbeszélésénél nem volt jelen, vagy ha igen, beszéltek a férjhez.

A tárgyalást mára befejezték.

Meglepetésekre van kilátás a kisantani legközelebbi konferenciáján

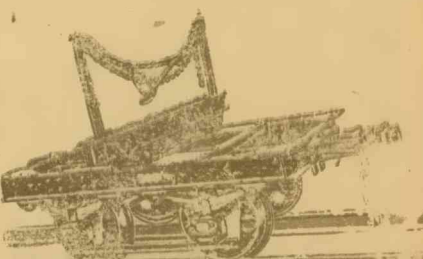
BELGRAD, május 15. A legutóbbi európai politikai események, amelyek a két nyugati államban, Németországban és Franciaországban történtek, de a közel lelet eseményei is most már elérhetővé válnak szükségessé tették, hogy Benes, a csehszlovák állam és Németország jugoszláv állam külügyminisztere találkozzanak. A belgrádi találkozóhoz, amely már a legközelebbi napokban fog lefolyni, egyik lényeges pontja lesz a kisantani állásfoglalása a román-orosz konfliktus kérdésében. Ez a tanácskozás előkészítője lesz a Prágában már a legközelebbi jövőben megtartandó kisantani konferenciának, amelyen — mint beavatott politikai körök tudni vélik — meglepetések fognak történni.

Szolid órajavitóműhely!

OSTERZETZER H.

UZA OR. 9.

LEHMANN & LEYER A. G. WIEN
MARTIN EICHELGRÜN, FRANKFURT

Sín-, váltó- és fordítóköröngök,
BILLENO- és SPECIÁLIS WAGGONETEK,
EREDETI VASUTI TRUKKOK.
Alkatrészek, Sodrónypályák, Szállítási
eszközök.
Vezérképviselő: Románia részére:
UZELLE LÁNY S. A. BUDAPEST, Sírada Batiste 14 his.

HIREK

Május 15.

Felhívjuk tisztelt előfizetőink figyelmét erre a dátumra. Kérjük azokat, a kiknek előfizetése ezen a napon lejárt, hogy előfizetésük megújításáról idejekorán gondoskodjanak, nehogy a posta késedelmes kézbesítése miatt a lapküldés megakadjon.

Előfizetési árak vidékre:

Egy évre	600 lej
Félévre	320 lej
Negyedévre	270 lej
Egy hónapra	60 lej

Tisztelettel:

A Brassói Lapok kiadóhivatala.

— (Tatarescu Kolozsváron tárgyal a magyar kisebbség vezetőivel.) Kolozsvárról jelentik: Tatarescu kisebbségi államtitkár tegnap Kolozsvárra érkezett. Itt tartózkodását fontos tanácskozással hozza összefüggésbe. Megelőzőleg Lugoson és Aradon tartózkodott néhány napon át. Értesülésünk szerint ott is érintkezett keresett a kisebbségi körökkel. Tegnap Lugoson hosszas tárgyalásokat folytatott dr. Jakabffy Elemérrel. Ma Kolozsvárról dr. Grandpierre Emillel és dr. Gyárfás Elemérrel tanácskozott. A tanácskozásokról még annyit sikerült megtudni, hogy Tatarescu direktívákat adott a Magyar Párt vezetésének, hogy demokratikusabb irányban működjenek. Délután a tárgyalást a Magyar Párt ötos bizottságával folytatta.

— (Kár oly trónörökös Marosvásárhelyen.) Marosvásárhelyről jelentik: hogy Károly trónörökös és nőfiyámán Marosvásárhelyre érkezik.

— (Visszahelyezett állásába a dírtól jegyző.) Gyergyószentmiklósról jelentik, hogy Kovács Kálmán dírtól jegyzőt, akit Spataru volt eskümezei prefekt állásától felfüggesztett, Florea prefekt visszahelyezte állásába. A visszahelyezés ténye dírtóban nagy meglepetést keltett.

— (Elmarad a politikai foglyok kicserélése.) Nagyváradról jelentik: A polgári foglyok cserékelője elmaradt, végrehajtását bizonytalan időre elhalasztották. Román részről Protopescu hadbiztosnak ma kellett volna megérkeznie Nagyváradra, de nem jött meg. Dr. Kristóffy József magyar külügyminiszteri államtitkár sem érkezett meg, amiből az tűnik ki, hogy a két kormány a cserékelő határidejét elnapolta. A nagyvárad ügyesség, amely a kicserélési eljárás lebonyolításával van megbízva, az új határidőt illetőleg teljesen tájékozatlan.

— (Az angorai magyar követ átjutotta megbízó levelét.) Angorából táviratozzák: Táchy László, Magyarország angorai követe ünnepélyes kihallgatáson átjutotta megbízólevelét Kemal basának. Az ünnepélyes aktus befejezése után Kemal basa magánkihallgatáson fogadta Táchyt.

— (Még mindig szünetel a jugoszláv-román határforgalom.) Temesvárról táviratozzák: A jugoszláv-román határrendezés végrehajtása óta Románia és Jugoszlávia között szünetel a határforgalom, s mindössze a Cserplon-expressz és az Internacionális gyors halad Zombolyán át Jugoszláviába. Ez az állapot gazdaságilag mindkét országra nézve hátrányos, főként azonban Romániára nézve, mert a román szállítások Olaszország felé Jugoszlávián át történnek. A román-jugoszláv vasut delegáltjai a kérdés rendezéséről már tárgyaltak is Temesvárott, de eredménytelenül. A bizottság mindazonáltal május tizenharmadikán újból összeül.

— (Marosvásárhelyre érkeztek a balneológusok.) Marosvásárhelyről jelentik: A romániai balneológiai kongresszus neten résztvevője ma délután Marosvásárhelyre érkezett. A vendégorvosok megtekintették a város nevezetességeit s közintézményeit. Holnap valamennyien Szovátra utaznak.

Tökéletes szabású raglánok csak NEUM NM-nál

— (Nagyváradon tartják meg a kereskedelmi kamarák országos közgyűlését.) Temesvárról jelentik lapunknak, hogy a Kereskedelmi és Iparkamarák országos évi közgyűlését nem Temesváron, hanem Nagyváradon tartják meg. A jövő évi kongresszus Temesvárott fog lezajlani, amikor a teljes felépül az ottani kamara új székháza.

— (Egységesítik az ünnepnapok betartását.) Temesvári munkatársunk telefonálja, hogy az ottani kereskedelmi és iparkamara az orszóvai kereskedők közbelépésére elhatározta, hogy szelcskörü mozgalmat indít az ünnepnapok egyöntetű, országos rendezése érdekében. A dolognak az az előzménye, hogy az orszóvai rendőrség május 6-án általános munkaszünetet akart tartatni a városban.

— (Új harangok a kolozsvári Szent Mihály templomban.) Mint Kolozsvárról telefonálják, az ottani róm. kat. egyházközség elhatározta, hogy a Szent Mihály templom legutóbb megromlódott és megrepedt harangja helyébe négy új harangot fog öntetni. A harangöntés költségeit adakozás útján teremtik elő.

— (Meghalt a szegedi egyetem rektora.) Budapestről jelentik: Veszprémi Dezső, a szegedi egyetem rektora egyheti kínos szenvedés után vakbélgyulladásban, ötvenhárom éves korában Szegeden meghalt. Temetése pénteken délután lesz.

— (Akció a begai hajóforgalom visszaállítására.) Legutóbb a Dunagőzhajózási Társaság ismét beakarta venni Temesvárt a hajóforgalomba, de a román kormány mindössze ahhoz járult hozzá, hogy az osztrák hajók jöjjenek el Temesvárig, míg a többi hajókra nézve fenntartotta magának azt a jogot, hogy azok esetről-esetre előzetes engedélyt kérjenek a romániai vezeten való közlekedésre. A bukaresti kormány megatartása a Dunagőzhajózási Társaságot visszariasztotta a tervétől, mivel lehetetlenné tartják azt a helyzetet, hogy a Temesvárig közlekedő hajók részére esetenként külön engedélyt kérjenek. A temesvári kereskedelmi és iparkamara tegnapi közgyűlésén állást foglalt eme kérdésben, amelynek jelentős kihatása van a Bácság közgazdasági életére. Elhatározták, hogy a kormánytól lépéseket tesznek a begai szabad hajóforgalom engedélyezése érdekében s egyben felhívják a kormányt, hogy tegye meg a féléveseket diplomáciai úton a belgrádi kormánynál, hogy az is tegye lehetővé a begai hajózás felszabadítását.

— (Meggyilkolta a szeretőjét.) Marosvásárhelyről jelenek: Még aprilis huszonegyedikén ejel rejtélyes körülmények között eltűnt Bodoczi Ilona 18 éves cseléd. A rendőrségnek rövid nyomozás után a volt feltétele, hogy a leány öngyilkossági szándékából a Marosba ölte magát, majd később az a gyanu merült föl, hogy Bodoczi Ilonát udvarlója Székely Mihály gyilkolta meg. Ez a gyanu most beigazolást nyert. Tegnap a 39. tüzérezred gyakorlótere mellett a Maros partján egy női hulla találtak, amelynek nyakán vastag kötel volt. Megállapították, hogy a hulla Bodoczi Ilonáé, aki amint látszik, gyilkosság áldozata lett. Székely Mihályt, akivel a cselédlány utolsó órákáját együtt töltötte, a rendőrség letartóztatta.

— (A kolozsvári román színház vendéjátéka Brassóban.) A kolozsvári román nemzeti színház erdélyi körútján Brassóba is ellátogat, s itt május 23-án és 29-án tartja meg előadásait, amelyeken Baran J. Vörös rózsája, és Gorse Leányok című darabjai kerülnek előadásra. A színházrulat huszonnyolc tagból áll és Barsan igazgató vezeti.

— (Komunisták szervezete leplezték le Lugoson.) Lugosról jelentik: A szilguranca nagysebásu kommunista propaganda szervezetet leplezték le Lugoson, amelynek eddig tizennyolc tagját, többnyire nyomdászokat és pincéreket, letartóztattak. A szervezet tagjai szoros összeköttetésben álltak a bukaresti kommunista szervezettel, de Moszkvával is, ahonnan állítólag pénzt is kaptak.

(*) Diana sósborszesz fertőzés ellen.

— Műkedvelők előadása Meagyesen.) Medgyesről írják lapunknak, hogy az ottani Műkedvelő Társaság felkes gárdája, amely mindenkor nagy ambícióval tesz eleget a közszórakoztatás önzetlen hivatásának, május 10-én zajos siker jegyében színrehozta Szilágyi József «Cszmadia mint kísértet» című népszínművét. A mindvégig tetszettel és hahotával fogadott darab szerepében Bertok József, Zakariás Nándorné, Keszegh Zsuzsika és Donka, Szabo Sándor, Herbert Mihály, Lőrinczy Arthur, ifj. Szilágyi József, ifj. id. Zakariás Sándor, Bojter RLenke és Marska, Gábor János, Toma Péter és Mayer Antal jeleskedtek.

— (Szólokot tárgyalják a csongrádi bombamerénylet bűntényét.) Budapestről jelentik: Az emlékeztetés csongrádi bombamerénylet bűntényében a kir. Kuria a szólokoti törvényszéket delegálta a fő tárgyalás megtartására. A Kuria delegálása különösen látszik, mivel voltaképpen a szegedi törvényszék hatáskörébe esnek ennek az ügynek a tárgyalása. Az indokolás szerint azért delegálták a szólokoti törvényszéket a csongrádi bombamerénylet bűntényében való ítélkezésre, mert Szegeden és vidéken részben a terheltek mellett részben ellenük, olyan hangulatok keltés folyik, mely alkalmas arra, hogy olyan izgalmat váltson ki, amely a társadalom mélyebb rétegeire is áttérjedve, súlyosan veszélyeztetné a közbiztonságot és a közbékét.

— (Egy szerelő halála balneset.) Május 10-én este szerencsétlenség tragikus áldozata lett Lang Frigyes az Elektra villamosági részvénytársaság főszereelője. A villamos központok ellenőrzése során a Hirschner-uccai áruháznak udvarán do'gozott, midőn egyszerre csak a gépházban robbanás történt és a forró gőz lavinamódjára ömlött ki. Lang menekülni akart a veszedelem elől, de a transzmisszióban megakadva, elesett és a forró vízben összeesélt. Négy napi szenvedés után a Depner-szanasztoriumban meghalt. Lang segésvári illetőségű és nős, három kiskorú gyermek atyja volt.

— (Lóverseny Temesvárott.) A Brassói Lapoknak jelentik Temesvárról, hogy az ottani katonai helyőrség május 25-én nagyarányú lóversenyt rendez. Ez lesz az első lóverseny Temesváron.

— (Halálos ra biótámadás.) A brassói ügyészség ma jelentette, hogy tegnap, május 13-án, kedden este a fogarasi Breaza községben rablótámadás történt. Ismeretlen tettesek megtámadták és egy tompa tárggyal fejbevertek Nicolaj Mihályt és felesége alsócsu lakosokat, akik az országúton haladtak. Az éjszkenvedett átésekbe a férfi azonnal belehalt, Nicolaj Mihályt súlyos sebbel elszállították a fogarasi kózkórházba. A brassói ügyészség elrendelte a szerencsétlenül járt férfi halálstének felboncolását és az asszony kihallgatását.

— (A brassói sémérok) május 18-án este fél 9 órakor az izraelita hitközség tanácstermében vigetélyt rendeznek. (*) Kóprol a legkellemesebb hashajtó a legfinomabb csokládában. Minden gyógyszerárban kapható.

(*) Személyazonossági, utlevél és vasúti igazolványokhoz szükséges fényképek a hivatalosan előírt kivitelben legrövidebb idő alatt készülnek Lang Henrik Kapu-ucca 52. szám alatti műtermében.

(Lakbérleti törvény.) Mindenkit érdekel az új lakbérleti törvény. Hiteles magyar fordítása megjeleni és megrendelhető a Brassói Lapok könyvosztályánál Brassóban. Ára 10 lej.

— (A román állampolgárság megszerzésére és elvesztésére vonatkozó törvény hiteles magyar fordításban megjeleni. Ára 8 lej. Kapható minden könyveskereskedésben, vagy megrendelhető 3 lej portódíj befizetése mellett a Brassói Lapok könyvosztályánál.

SZÍNHÁZ

Mintha álom volna... Erdélyi szövegkönyvére Barna Izsó, a magyar operettkomponisták régi gárdájának derék tagja írta kedves fülbemászó zenéjét. A szöveg változatos cselekményű, érzelmes és humoros mozzanatokkal gazdag, érdekes történet, mely a zeneszerzőnek bő alkalmat ad egy csomó lendületes, friss ritmusu, dallamos ének és táncszám elhelyezésére. Különösen az első felvonás szereleim kettése, magyaros táncoktása, a második felvonás nagy kórálójó és táncos csárdása tettek gyújtó hatást. Az előadás kitünő volt. A főszerepekben Lengyel Irén, Somogyi Rózi, Vénusz Árpád, Bodor Jenő és Désy Jenő brillíroztak a tölték megszokott módon, a közönség e kedvenceit szünni nem akaró tapsviharral akklamálta az ünnepelt a huszár estén.

SPORT

Holnap tisztújító közgyűlést tart a KAC
Tatarescu államtitkár
jövahagyta a vezetéségi listát

A Brassói Lapok tudósítójától.

KOLOZSVAR, május 15. A KAC vezetősége legutóbbi memorandumot intézett Gritta Ovidiu rendőrprefektushoz, akivel közölték az új vezetőség jelölő listáját, kérve egyben, hogy minél előbb tegye lehetővé a klub működésének újból megindulását. A rendőrprefektus a jelenleg Kolozsvárott időző Tatarescu belügyi államtitkár elé terjesztette a KAC kívánságát. Tatarescu néhány változtatással jövahagyta az új vezetőség listáját és

megengedte, hogy a KAC holnap este közgyűlést tartson, amelyen megejthetik a tisztújítást. A vezetőség megválasztása után a KAC újból megkapja a működési engedélyt.

Románia futballospata nem megy
Párisba

KOLOZSVAR, május 15. Bukarestből szenzációs sportesemény hírt hozza a táviró. A fővárosban ma nyilvánosságra hozták azt a hírt, hogy a romániai olimpiail futballospat nem megy Párisba és nem vesz részt az olimpiádon. Románia futballospata azért állott el a párisi úttól, mivel nem rendelkezik az ehhez szükséges anyagi tőkével.

(x) A brassói sportkerület teniszbajnokságát. A Comitetul Regional FSSR Brassó, 1924 év május 23, 24 és 25-én rendezi a versenyeket a brassói sportkerület 1924. évi teniszbajnokságáért. A versenyek Brassóban, a Cenik alatti teniszpályákon kerülnek megtartásra. Eldöntésre kerül: férfi és női egyes: férfi és női páros, továbbá vegyes páros bajnokság. Díjazás: az egyes versenyek első helyezettjei a brassói sportkerület 1924. évi bajnok címét és aranyozott érmet nyernek. A második helyezett és legalább 6 résztvevő esetén a harmadik helyezett, érmet nyernek. A versenyen részt vehetnek a brassói sportkerülethez tartozó egyesületek legizolt tagjai. Nevezési díj az egyes versenyeknél személyenként 60 lej, páros versenyeknél páronként 100 lej. Nevezések a nevezési díjakkal együtt a Com. Reg. FSSR címére, Brassó, Hirschner-ucca 25 küldendők. Nevezési határidő 1924. május 22. este hat óra. A nevezési díj nélkül beérkező nevezések figyelembe nem vétetnek. A sorsolások május 22-én este 9 órakor az Elit-kávéházban eszközöltetnek. A sorsolásokon a versenyen résztvevő játékosok jelen lehetnek. A verseny: 1924. május 23-án reggel 8 órakor veszi kezdetét, mikor is az összes résztvevők kötelesek a pályán megjelenni. A versenyeken a nemzetközi teniszszabályok vannak érvényben.

(x) Hírek a magyar olimpiail uszólókról. Bartha Károly (NSC) 70 méteren 47.4 mp-es szenzációs időt ért el. Ha Bartha tovább javul, feltétlenül 1 p 13 mp-en belül uszsa a 100 métert az olimpiáson. (Kezdeti új világrekordja 1 p 12.4 másodp.), Balikó Kálmán, a többszörös magyar hátuszó bajnok, aki a 4-szer 200 méteres magyar stafétának is tagja volt, Alexandriába költözött. — Molnár Ella, aké bajnoki klubjának színeiben 1 p 33.8 mp-re javította a mellúzó rekordot (világrekord 1 p 33.6 mp.) Budapestre költözött, hogy rendszeresen trenirozhasson az olimpiászra. A kitünő hölgyusztót Kárpáti Nándor, az NSC gárda amatőr trénere készíti elő. — Glykais Gyula (MAFC), az utóbbi évek legeredményesebb versenyvivője, aki különösen remekül keresztülvitt támadásai révén érvényesült a versenyeken, kénytelen abbahagyni olimpiail treningjét, mert ideges szívdobogása pihenőre szorul. Glykais hosszú időt töltött Abbáziában.

(x) Felozlik a brümi Makkabea? Mint hírlík, Hirzer, Weisz, Hajós és Obitz Budapestre utaznak, hogy az olimpiail csapatban trenirozzanak. Feldmann pedig május 15-én Brémába utazik, ahol mint professzionista-tréner a Sportvereinigung csapatát veszi munkába és így a csapat továbbműködése kétséges.

UDONSÁG I	KELLERMANN	UDONSÁG I
(Az alagut szerzőjének) gyönyörű regénye		
Schwedenkise utolsó szereleme.		
Magyarra fordította Szederkényi Anna		
A R A Kapható minden könyv- és újságárusítónál.		
45 LEI Megrendelhető a Brassói Lapok könyvosztályától.		

MEZŐGAZDASÁG

Rovavezető: Asbóth Béla lovag.

Száz millió az állattenyésztés fejlesztésére

A Brassói Lapok tudósítójától.

BRASSÓ, május 15. A kormány száz millió lej folyósított a romániai állattenyésztés fejlesztésére. Ezt az összeget a vármegyék között osztják el. Erdélyre 36 millió lej esik. Az egész összeget tenyészállatok beszerzésére kell fordítani és a kormány megbízásából a bevásárlási tárgyalások céljából Constantinescu tanár és Pepteanu főfelügyelő már Svájcba utaztak.

Ez az összeg nem túlságosan nagy, de a jól használják fel, igen jótékony hatást fogja érezni az egész romániai állattenyésztés. Mindenesetre megfontolandó azonban, hogy Romániának a különösen Erdélynek nem a marhatenyésztése, hanem a lótenyésztése szorul felfrissítésre, ehát igen nagy hiba volna, ha az egész összeget Svájcban költenék el.

Az Erdélyre eső 36 millió lejből 4-4 milliót kap Temes és Máramaros, 3-3 milliót Nagyküküllő és Háromszék, 2-2 milliót Krassó-Szörény, Alsó-Fehér, Arad, Brassó, Marostorda, Hunyád és Udvarhely, 1-1 milliót Kolozs, Szeged, Beszterce, Csik, Kis-Küküllő, Torda-Aranyos, s 500.000-500.000 lejt Fogaras, Szatmár, Szilágy és Szolnok-Doboka megye.

A brassóvármegyei állattenyésztési bizottság legutóbbi ülése azt határozta, hogy a neki kiutalt két millió lejből egy milliót a belföldön vásárolt szimmenthali tenyészállatokat, kanokat és kosokat. E beszerzések lebonyolításával a bizottság Moldován Győző brassómegyei főállatorvost, a bizottság agilis előadóját és dr. Stefani Vilmos földvári bírtokost bízta meg. — A második millióért esetleg a bizottság is Svájcban fog vásárolni szimmenthali tenyészanyagot.

A tenyésztőknek azt ajánljuk, hogy mindenütt lépjenek érintkezésbe az állattenyésztési bizottságokkal, hogy ezt az alkalmat saját tenyészanyaguk felfrissítésére használhassák fel.

Lótenyésztés és lótarás

Jegyzetek a gazdahőzség számára

(Szerző minden jogát fenntartja)

Ledörzsölt szőrőzet növesztése. Ha külső behatás folytán a ló szőrőzete helyenként lekopott, de a hajhagymák még meg vannak, készítsük el a következő kenőcsöt: 4 gramm cantharid (kőrisbogar, spanyol légy) tinktura, 4 gramm perui balzsam és 30 gramm tiszta bóttalan sertészsír. Ezek az alkatrészek jól összekeverendők és az így nyert kenőccsel a lekopott részek naponta egyszer bedörzsölendők. Ujabb kenés előtt a korábbi kenőcs langyos, szappanos vízzel gondosan lemosandó és leszáritandó.

A lovak legeltetésénél igen ajánlatos a száraz takarmányozással járó istállózástól, fokozatosan térni át a legeltetésre, ellenkező esetben a kanca könnyen elvetélhetnek. Átmeneti takarmánynak ajánlom a takarmány-répát, vagy murkolt.

Csikók előbb csak jó száraz szélescsendű időben kerüljenek legelőre. Legelőre hajtás előtt széna adagolandó. Tul. kövér, harmatos vagy savanyú legelőre ne hajtassuk eleinte a lovakat. Tartós időn át legelő lovakról óvatosan szedessük le a vasalást, hogy a paták a legelőn kellően erősödjének.

Egő istállóból lovak kivezetése. Tudjuk mily nehezen lehet a lovat az istállóból kivезetni, ha ég, vagy ha a szomszédos épületek kigyulladtak. Pedig egy igen egyszerű szert ismerünk, melyre sajnos, a veszély percében kevesen gondolnak. A nyergest meg kell nyergelni és felkötöztetni, a kocsihozat felszerelni, juttatni a nyergelt vagy felszerelt lovakat a legelőre, a ló fejét pokróccal letakrandó, és a ló így kivethető. Még jobb, ha előbb a pokrócot vízbe mártjuk.

Makrancos ló fékezése. Tegyük a ló felé a kantár alá, vagy szorítsuk le egy kendővel és a ló makrancosságából engedni fog. Az idomár céltudatos ismételt eljárása mellett a ló engedelmessé lesz.

Védekezés a legyek csípése ellen. A lovak trüvölőre sokszor szert

vednek a légycsípésektől. Pedig ezt egy igen egyszerű eljárással megelőzhetjük: Friss diófaleveléből erős főzet készítened. E lével a ló gondosan lemosandó, kivált az orrlyuka és a farló tájéka mosandó le gondosan. Ez eljárás által nemcsak a legyeket tartjuk távol, de a lógyapetái is elpusztulnak.

Hogy lehet a ló magasabb korát megismerni? Ha egy ló betölti a kilencedik évét, szemhéja alsó sarkában egy ránc képződik, s e ránchoz minden évben egy új ránc képződik. Ha a ráncok számát megolvassuk és kilencet hozzáadunk, megtudjuk, hogy a ló hány éves.

Hogy szoktatjuk le a lovat a rugásról? A rugós ló állása mögött egy méternyire akasszunk fel egy szalmával jól teletömött zsákot, két végén kötélen. A hogy a ló magára marad, a zsákba rug. A zsák magasba lendül, és alig nyugodott meg a ló, a zsák visszaesve, a ló farát megüti. Erre a ló felfigyel és még hevesebben fog a zsák felé rugni, a zsák újra vissza leng és a tünetek addig ismétlődnek, amíg végül a ló a rugást teljesen abba nem hagyja.

(—) Méhészeti tanfolyam. Az Erdélyrészi Méhész Egyesület Kolozsváron ingyenes méhészeti tanfolyamot rendez. A tanfolyamon bárki részt vehet. Az előadások batyus tanulmányi kirándulásokkal lesznek egybekötve. Jelentkezéseket elfogad az Erdélyrészi Méhész Egyesület titkári hivatala Kolozsvárt, Attila-ucca 10. sz. naponta 9-2 óráig.

KÖZGAZDASÁG

A MAI PÉNZPIAC

Csütörtök, május 15.

A világgiacon a francia frank javulásán és a magyar korona emelkedésén kívül nem volt jelentős változás.

A belföldi pénzpiac azonban eből a viszonylagos nyugalomból semmit sem érez, mert a Banca Nationa elzárkózása folytán katasztrofális fenyegeti a belső valutapiacot. Ugy látszik, csak kiváltságosok kapnak idegen pénznemeket, és mivel a mostani képtelen pénzrendszer mellett senki sem fedezheti szükségletét külföldön, egyre tart a titkos utakon kiszivárgó valuták árának felférése. Export pedig nincs és így a piac valósággal el van ítélve. Az árfolyamok emelkedése tegnap egész délután és ma is egész délelőtt tartott, tekintet nélkül arra, hogy Zürichben a lej nem változott és hogy a többi pénznem egymáshoz való viszonya is változatlan (a francia frank kivételével). Ma déli keresleti árfolyamok bankközi forgalomban: egy angol font 908, egy svájci frank 36.80, egy cseh korona 605, egy olasz lira 9.20, egy dollár 206, egy lejért 341 osztrák, 450 magyar korona.

Zürich. Devizák (zárójelben a tegnapiptól való eltérések.) Zárlat egy dollár 5.84 és fél (—egynegyed), egy angol font 24.67 (—1), száz francia frank 33.40 (+60), száz olasz lira 25.12 és fél (—2 és fél), száz cseh korona 16.60 (+5), száz dinár 6.98 (+három), száz leva 1.10, száz lej 2.85, tízezer magyar korona 0.65 (+5), tízezer osztrák korona 0.7965, száz járadék márká: 132.

(—) Budapesti értéktőzsde. A tegnapi tőzsdénapon az árfolyamok kevésbé ismét estek. Kosztépny ötnyolcadtől egy százalékgig. Záró árfolyamok ezreszekben: Magyar hitel 662, Osztrák hitel 244, Salgó 695, Rima 146, Déli vasút 80, Államvasút 655, Kohó 610, Atlánika 40, Garam-Danubius 3750, Közmén 3800, Papír 44, Nacsi 2600, Szlavonia 120, Földhitelbank 376, Viktória 280, Kereskedelmi hitel 33, Pesti Magyar Kereskedelmi Bank 245, Bencsini 1125, Urkányi 1160, Lang 165, Lipták 14, Schlick 33.5, Brassó 33.5, Zabolai 142, Baroti 3, Cukoripar 3200, Temesi szesz 252, Hungaria Műtrágya 250, Olasz Bank 24, Leszámitoló 0, Magyar-Cseh Bank 29, Nova 169, Kronbergeria 19.5, Kövuti 40, Csáky 22, Izzó 600, Magnezit 2300, Viktória Butor 8.25, Ofa 635.75, Pesti Hazai 4530, Fegyver 1250.

(—) A szódavizgyárosok a védővámok ellen. A szódavizgyárosok küldöttsége a kereskedelmi és pénzügyi minisztereket arra kérte, hogy ne járuljanak hozzá a szénágyárosok vámemelési kéréséhez, mert az még tovább drágítaná a szénát, holott az átlagos negyvenszeres áremelkedéssel szemben annak az ára már eddig is százszorosra a hármasodott.

(—) A Silvania rt. brassói üzletének fejlődése. A Silvania rt. műszaki cég, amely számos nagy külföldi céget képvisel és a legnagyobb szakmabeli vállalatok közé tartozik, eddigi helyiségeiből Kórház-ucca 4 szám alá költözött át, ahol kiszélesített keretek között megővekedve folytatja működését.

(—) A vámvédelmi tárgyalások első része befejeződött. Bukaresti tudósítónk jelenti, hogy a védővámok emeléséhez indított tárgyalásokat a legfőbb vámügyi tanács befejezte, azt az első részét, amely az adatgyűjtéssel foglalkozott. Utolsónak a vas- és gépipar vámjait tárgyalta. Az eddigi tárgyalások eredményeként arra lehet következtetni, hogy a vámemelés az egyes árucsoportoknál külön-bözzé lesz, az érdekelt iparágak helyzete szerint.

(—) A gépgyártás védővámja. A legfőbb vámügyi tanács legutóbbi ülésén a gépipart érintő behozatali vámkat is tárgyalta és ebben a kérdésben élénk vita fejlődött ki a bizottság egyes tagjai és az ipar képviselői között, mert a bizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy egyes gépek, mint például a motorok feltétlenül szükségesek a belföldi ipari élet számára, azonban idebenn nem állhatók elő megfelelő mennyiségben, tehát ezeknél nem szabad a szigorú védővámok elvét alkalmazni. A bizottság nem tudott határozatot hozni e kérdésben, hanem annak tárgyalását a következő ülésen folytatja. Foglalkozott a bizottság a nemes fémekből dolgozó iparágak védővámjainak kérdésével is, mivel azonban ezek a fémek mind külön tilalmi eljárások alá esnek, ennek a kérdésnek tárgyalását a bizottság felfüggesztette.

(—) Árucsomagok szállítása személyvonatokkal. A CFR vezérigazgatósága elrendelte, hogy 60 kilogrammnál nehezebb de 100 kgr-ot meg nem haladó súlyú árucsomagokat bármely személyszállító vonatra felvehessen, azonban csak olyan állomásokra, amelyeken menetrend szerint a vonat elég hosszú ideig tartózkodik ahhoz, hogy a nagyobb árucsomagok kezelését el lehessen intézni.

W. & G. SCHULRUHAI
A LEGSZEBBEK
A LEGJOBBAK,
A LEGLEGÁNSABBAK!

OLCSÓ HANGSZEREK!

HEGEDÜK 300 L-ET-151, VONÓK

70 L-151, GITÁROK 500 L-151

EINSCHENK K. CÉGNE.

BRASSÓ,

FEKETE-U.

54 SZÁM.

Nyílttér*

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik egy tragikus véletlen folytán elhalálozott édesapám, Király László tetemesen résztvettek, vagy részvételüknek bármilyen módon adtak kifejezést, különösen pedig az izraelita közönségnek, az egész család nevében hálás köszönetet mondok.
Király Márk u.

Nyílttközlés.

Aulrott Storch Mendel f. évi január hó 18-án dr. Revész László ügyvéd urat minden indok nélkül megölt. A fent említett időbeli sérteségekért ezután is ezennel ünnepélyesen bocsánatot kérek dr. Revész László urtól.

Brassó, 1924. május hó 14-én.

Storch Mendel.

*) Ezen rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Ahogy engem ver az Isten...

Várady Aladár országgyűzete ismert data. Moravetz-kiadás, mindenütt kapható!

Lázadó szív

A „Brassói Lapok” eredeti regénye. (35.)

Irtá: SZEDERKÉNYI ANNA.

Önmagának felelt, az előbbi kétségeire, amíg ezeket mondta. Megismételte:

— Elkövetkezik a felszaadulás. Csak várni kell tudni. Várni, bizakodni.

Erzsébet figyelmelesen hallgatta és úde arcát, lobogó szemét nézte.

— Boldog vagy, Anna, — mondta őszintén. — Boldog a te hited. Látszik, hogy még nem ismered az életet. Hogy nem csalódiál. Így csak a boldog szerelmesek beszélnek.

Anna maga elé nézett a poros utra s óvatosan került ki egy egy hosszukás piros bogarat. Ismerte ezeknek furcsa seregét gyerekkorából. Szabályos, hosszú sorokban szoktak vonulni az utak mentén, mint pici piros katonák. De ez most egyedül van. Megesik, lám, hogy egyedül marad az isten piciny bogara is, de azért megy tovább a porban, ösztönét követve. Miért is taposná el?

Erzsébet tovább beszélt.

— Addig jó, amíg boldog a szív. De a boldogság elmúlik és akkor elkövetkeznek a végtelen napok.

— Én csak egyben tudtam megtalálni — válaszolt Erzsébet. — És hidd el, az emberek általában mindig csak ugyanarra a fogalomra vonatkoztatják ezt a szót. Boldogság — szerelem. Szerelem: boldogság.

— Mert az emberek önzők — mondta határozottan Anna.

— Az emberek: emberek. Emberek vagyunk és nem félistenek.

— Nem is szükséges, hogy félistenek legyenek. Elég lenne, ha nem maradnának felemberek. Nem félistenek kellene, hanem egész emberek...

— Mindez távol van tőlem. Anna. Én nem bírok tiltetni a mások sirján, mert nem bírom átletni a saját síromat. Én eltemettem az életemet. Ez már nem élet, anogyan vagyok, ez már vonszolódás. Egyik fűszálról a másikig. — Vontatottan tette hozzá: — Ó, nagyon örülök ennek a társaságnak. Vagyódnam rá, hogy megmagyarázzam ezt a dolgot neked. Nem tudom, hogy mit gondolt az az után... Az nagyon különös lehetett akkor a Hűvösvölgyben... Nem tudom, hogy Füzessy Tamás is mit gondolhatott...

— Azóta nem beszéltem vele.

Erzsébet kutatólag nézett rá.

— Hallottad? utána jött a felesége...

Anna nyugodtan nézett rá.

— Hallottam.

Kicsit habozott Erzsébet, de azután mégis kimondta.

— Pedig akkor azt hittem, hogy ti ketten...

Elhallgatott, mert Anna visszautasítólag szólt közbe.

— Azt hittem magadról akarsz beszélni.

Kis erdő mellett kanyarodtak be. Az erdőszélen fehér házikó állt. Apró ablakán rózsaszín függöny. Az alacsony tetőn, az ajtó fölött husoslevelű kövirózsa. Körül a fal mellett fehérre meszelt „patka” és az ablak alatt két lépésnyi virágágy. A bazsalikom gömbölyűn kunkorodó, rancos, kövér levele messzire terjesztette fűszerező szagát. Erzsébet tűnődve nézte a házacska.

— Valamikor úgy éreztem, hogy boldog tudnék lenni ilyen picike kunyhóban. Álmomban láttam fehér falát, apró ablakát és odabenn a magasra vetett ágat, a kecskelábu asztalt és rajta egyetlen terítéket — két embernek. A piciny kunyhó — és a végtelen boldogság... Anna, sokszor gondoltam rá, hogy irni fogok neked. Bántott, nyugtalanított, hogy félremagyarázod.

Szinte az akarata ellenére buzogtak ki belőle a szavak. Pedig voltaképpen sohasem volt barátság közöttük. Egészen különböző volt a természetük. Anna különben is úgy élt a többi lány között mindig, mint a jegenye a törpe akácok mellett. Sudáran, egyenesen nyúlt a magasba, távol a többitől, magasan fölöttük. Nem szurt, nem sebzett, csak nőtt felfelé, a naphoz mindig közelebb és közelebb húzóda. Nem szerették Annát, irigyelték ösztönösen és mégis keresték a társaságát és mégis rábízta minden titkukat, tőle kértek tanácsot. Lám csak Anna; most is milyen büszkén különítette el magát tőle.

„Azt hittem, magadról akarsz beszélni...” Még forrt benne a sértődöttség, de a szók mégis kifordultak a szája szélén.

(Folyt. köv.)

kiadó: Brassói Lapok, nyomdája.

CHRISTIANI P.

Sima és csikos etaminok
gyermekharisnyak
női harisnyak
szoknik
nyakken-
dők.

BRASSÓ BRASSÓ

Kretonok

EPONGEOK

Nagy választék
segesvári vásznakban.

Weiss Mihály-u. 1.

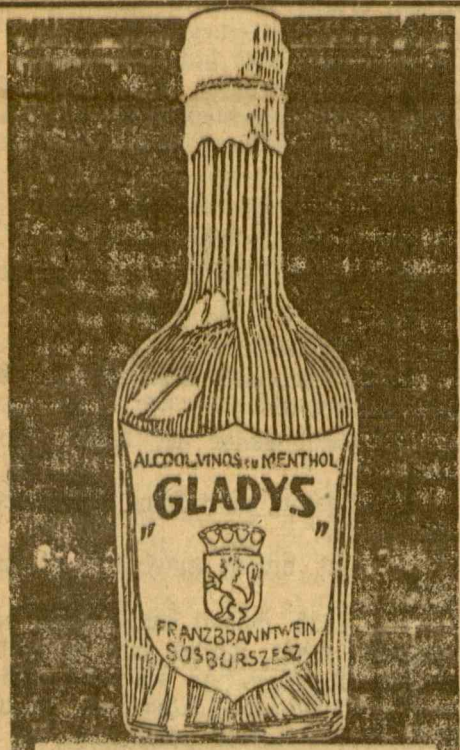
Klasszikus detektívregények
a Maurice Leblanc:

ARSÈNE LUPIN
RENDKIVÜLI KALANDJAI

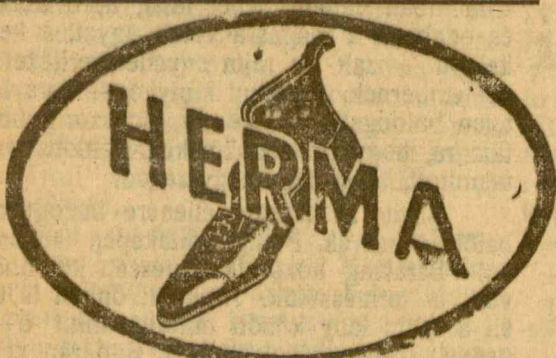
című sorozata. — Ennek a pompás
sorozatnak minden egyes kötete szen-
záció a detektívregények kedvelőinek.
A sorozat legszebbjei most jelentek meg!

Az 1. kötet L 50.—
Nyolcat üt az óra „ 60.—
A négy vörös gyémánt „ 60.—
A keleti titok „ 50.—

Kapható minden könyvkereskedésben és újságárúsnál.
Az összeg előzetes beküldése mellett portómentesen szál-
litja a Brassói Lapok könyvszállítója Brassó, Kapu-u. 66.
UTÁNVÉTTTEL 6 LEJJELE TÖBB.

GLADYS SÖSBORSZESZ
HERCEG GÉZA
vegyészeti gyára, CLUJ. 8970

Kapható

minden jobb cipőüzletben.

Nem, Nem, Sohase
" " " felejtse el, hogy a " " "
LEGDIVATOSABB, LEGSZEBB és LEGOLCSÓBBI NŐI-KALAP
" " " bevásárlási forrás " " "
Fejér Jakabné
R. J. p. a. u. Brassó, Kapu-u. 23.

A közönség szíves figyelmébe!

Ezennel értesitem n. b. vevőimet, hogy az általános kedvel-
ségnek örvendő „Lica” csemegésajt, székel
és lipai túrók (tavaszi juhtúró)

sajt- és túrókülönlegességeim

gyártását újból megkezdtem és kérem a t. c. fogyasztókat, kik
elsősorú árura tartanak igényt, hogy „Lica” véd-
jegyemre okvetlenül figyeljenek, mivel minden egyéb
termék, melyről ezen védjegy hiányzik, áruimmal nem azonos.

„LICA” élelmiszerek gyára
Albrecht Károly, Sibiu-Nagyszeben
Képviselő Brassó részére: HEITZ REINHOLD
Saxonia 2374

UZINELE DE FIER SI DOMENILE DIN RESITA SOCIETATE ANONIMA

Részvényjegyzési hirdetmény,

74.000 névre szóló részvényre.

Az UZINELE DE FIER SI DOMENILE
DIN RESITA R.-T. az 1924. március hó
27-én megtartott rendkívüli közgyűlésén az
1924. február hó 19-iki 36 sz. Monitorul
Officialban közzétett az 1924. évi február
14-én kelt 237 sz. minisztertanácsi napló
értelmében elhatározta a saját részvénytör-
vényének 130.000 névre szóló részvény ki-
bocsátásával, 185 millióról 250 millió leire
való felemelését.

Ezen kibocsátás a társaság forgótőké-
jének szaporítását célozza.

Ami a részvények jövedelmezőségét
illeti említjük, hogy az 1923. évi osztalék
30%. Az új részvények az 1924. év egész
nyereségében részesednek.

Az igazgatóság a rendkívüli közgyűlés
által ezen kibocsátás kérésétől vitelével meg-
bízott, a társaság részvényeseinek 74.000
részvényt kínál az alanti feltételekkel. A
többi részvény a társaság által vállalt köte-
lezetiségek kielégítésére fognak felhasz-
nálni.

Minden részvényes jogosult egy új
részvény jegyzésére öt régi részvény után.
Oly részvényt, ki ötnél kevesebb részvény
tulajdonosa, semmiféle opciójog nem illeti
meg. Az opciójog gyakorlása végett a rész-
vényesek a következő bankok egyikénél kö-
telesek ideiglenes részvényeiket vagy vég-
leges nyugtáikat lebélyegzés végett egy két
példányban kiállított jegyzési nyilatkozat
kíséretében, mely tartalmazza a részvény-
jegyző nevét, címét és a részvények vagy
nyugták számát bemutatni.

Bucurestin: Banca Agricolă
„ L. Berkovitz
„ Chrissoveloni
„ Comersială Italiană
„ si Română
„ Comersială Română
„ de Credit Român
„ Generală a Tării
„ Românești
„ Marmarosch Blank & Co.
„ Românească
„ de Scont a României
„ Tărănească

Timișoara: Banca Timișoarei și Soc.
Comercială pe Acțiuni.
Sibiu: „Albina” Institut de Credit
și de Economil.

3-35 HP

benzin-,
nyersolaj-,
és szilvógáz-

MOTOROKAT
raktáron tart

Aradi Vasipar R.-T.
VASÜTŐDE és GÉPGYÁR
ARAD.

Londonban: Banca Glyn, Milie, Currie,
Holt & Co.

Wienben: Societate Generală de Credit
Funciar al Austriei vagy fiókjainál.

Az opciójog május 12-től legkésőbb
1924. május 17-ig gyakorolható. Ezen idő-
pont után a részvényesek opciójoga meg-
szűnik.

Az új részvények kibocsátási ára da-
rabonként 1400 leiben alaptulajtott meg. A
900 lei-nyi felpénz a tartalékaikra for-
ditatik.

A kibocsátási ár a következő időpont-
ban fizetendő be:

400 lei a jegyzés alkalmával.
300 „ 1924. június 30-án.
300 „ 1924. szeptember 30-án.
400 „ 1924. november 30-án.

A részvényjegyző kibocsátási költség
címén minden jegyzett részvény után 5 leit
tartozik fizetni.

Az első 400 lei-nyi befizetés kiegye-
líthető ellenértékkel is, még pedig az 1923.
évi szelvényvel, mely az osztalék értékével
127,25 lei-vel fogadtatik el, úgy, hogy egy
új részvény után a részvényjegyző három
darab 1923. évi szelvényt 381,75 lei érték-
ben és 23,25 leit készpénzben köteles be-
szolgáltatni. Az 1923-ban realizált III. ki-
bocsátású részvények tulajdonosai, melyek
az 1923. évi nyereség csak felében része-
sednek, felhasználhatják az új részvények
utáni első befizetéshez a 63,25 lei-nyi osz-
talékokat, mely a III-ik kibocsátású részvények
után jár. Minden jegyzett új részvény után
a jegyzést elfogadó bank a III. kibocsátású
részvények nyugtán bélyegző rányomá-
sal fogja az 1923. évi osztalék minden ezen
nyugtában foglalt 5 drb. részvény utáni
osztalék kifizetését nyugtázni úgy, hogy
minden III-ik kibocsátású öt részvény osz-
taléka 8,625 leit képviselve, a részvény-
jegyző minden jegyzett új részvény után még
88,75 leit köteles készpénzben befizetni. Ma-
gától értetődik, hogy azon részvények után,
amelyek osztaléka nem használtatik fel il-
yképen ellenértékül, az osztalék készpénzben
ki fog fizetett a meghatározott időpontban.

Azon esetben, ha a részvényes a ké-
sőbbi befizetéseket nem fogja teljesíteni az
előírt időpontig, 16% késedelmi kamatot
tartozik fizetni, megmaradván a társaság
azon joga, hogy a meghatározott időpontig
nem teljesített fizetés esetén a törvényben
és alapszabályokban foglalt eljárást kö-
vettesse.

9146

AZ IGAZGATÓSÁG.

Elsőrangú, dispozicióképes az erdélyi
és bánáti piacon legjobban bevezetett
munkaerőt keresünk mielőbbi belépésre.
Részletes ajánlatok referenciákkal
elküldendők:

EISENSTÄDTER S. és TÁRSAI

kézműváru nagykereskedés

Timișoara, Piața Tepeș Voda 1

„Rador” 1382 548

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára: 2— le. Vastagabb betűvel
4— le. — Lekisebb apróhirdetés 20 le.

Megh az adik középkori angol! tudó
keresztény flata emi az azon Északamerikába utazó
nővel, az utirólra gét fedezi. Nagyné Sibi,
Poschen 18. 915

Mielőtti ékszerrel eladná, győ-
ződjön meg, hogy platina, arany, ezüst,
briliáns, gyémánt és fogsorokért legmagasabb árat
fizet. 14 karátos arany 18mótt karika gyűrű 750 lei
párja Rosenberg M. ékszerész, Brassó, Kapu-u. 13.

Keresek fiatal egészséges tiszt-
ta dadát május végére. Aján-
kozik irjanak „Rendszerező”
jelligere a Brassói Lapok kiadó-
hivatalába.

Több jó munkás szabósegédet és két
jó varróleányt keresek azonnali felvételre. Farsch
et Co. Szent János-u. 5. 9148

Keresetek ügyes munkaerő fehérnemű
varráshoz és himzéshez Opranné szon-
lonjá an. Érdeklődni Közép-ucca 45. 9118

Toplicza és Borszék-fürdőre autójárat június hó
15-étől szeptember 15-ig, benzin, olaj a fürdőn kap-
ható. Május 15-étől autó már rendelhető. Szilágyi
autóvállalat. 9119

Bor vagon és hordó tételben kapható. Cim:
Korona szál oda 26. 9125

Hoffher és Schrantz 1.000 mm. göcséplőkészlet
16 éves és Hoffher kisebb purificator eladó. Aszód
Lajos Timișoara, IV. Str. Oáril No 4. 9130

Bladó 1 HP. Ruston-Proktor kazán, 1 Clayton
Schuttleworth cséplőszekrény 1000 mm. egy
fejű Hoffher és Schrantz. Az egész kifogástalan
szállítással és teljesen üzemképes állapotban. Meg-
tekinthető Középcen Oer Istvánál. Levelekre nem
válaszolok. 9131

2 férfiszabó segéd nagy mun-
kával állandó alkalmazás
kaphat Bartha és Vas férfiszabó
üzlet, Str. Gheorghe. 9184

Egy jó asztalos műhely hasznosbérbe
kiadó, ugyanott 4 kovács tanuló felvételt.
Kovács Ignácz kocsigyárió, Str. Lungă 181. 9138

Jó szakácsnő keresetek, ki románul vagy
németül Közép-ucca 45. Opran. 9117

Szovátfürdő központjában igen szép 6 szobás
és 2 konyhas emeletes villa teljesen új berende-
zzel családi okokból jutányos áron eladó. Meg-
tekintőknek kocsit és vendégszoba. Borbély Gyula
Szovátfürdő. 9116

Bladó egy 12 lóerős Kühne fele magánjáró
benzines motor, egy Drörler-féle 800-as cséplőgép
teljes felszereléssel üzemképes állapotban. Ugyan-
ott egy 35 lóerős, hat üléssé luxus-autó, egy he-
resepő Zimmermann-fele eladó. Cim: Balazs Ká-
rolyné Odorhe'u, Bul. Reg. Ferdinand 27. 9115

Keresek hasznosbérbe 100—150 hold földet
lakóházzal és gazdasági berendezéssel, istállóval,
disznóállal, állomás közelében. — Cim D. Popa,
Pitești. 9089

Asszonyok könnyű munkára felna-
pos állandó foglalkozásra kerestek. Jelentkezni
lehet Lanczet M. fia cégél Marosvásárhely, Fő-
tér 64. 9082

Drótkadály kg.-ként 5 leiert és 2 darab
stráfszeker jutányosan eladó. Vasut-u. 35. 9078

Szovát fürdőn „Bergleiter-
penzió” nyitva. 9027

Polcok és üresládák eladók. Schul
József, Hirsch-ucca 22. Ugyanott tanulók
fivértetnek. 8540

Grót Mikes Armin gazdaságában három darab
elsőrendű szilvafajta tenyésztés eladó.
Bővebb felvilágosítással szolgál jószágigazgatóság
Zabolaferstrai. 8120

Volt vasúti főállomásán a gősseli
araut keres. A használatos nyelven szóban és
írásban tökéletesen bíra. Ajánlatok „Azis” le-
ligere a kiadóba keressék. 9101

Gyermektelen házaspár mint házme-
ster keresnek. Fellegvár-sor 7 a) Pohl Villa. 9159

Keresek azonnali belépésre egy ügyes ki-
szolgáló leányt. Metropol étterem, Fekete-u. 2. 9153

Puhata termelés minden agaban jartas,
erelyes enbert felügyelőnek felvesz Transil-
vania R.T. Brateș. Személyes bemutatkozás szük-
séges. 9164

Keresek 17—18 éves megbízható fűszerke-
reskedősegédet. Teljes ellátás, fizetés megállapo-
dás szerint Ajánlatok özv. Hirschfeld Adolffé,
Brateș fűszerüzletre küldendők. 9155

Keresek szék vagy fotel beteg részére megv-
telre kerestetik. Róza-tér 16. 9166

Eladók Kut-ucca 66 alatt 1 fás szín, divány,
gyermekágy, asztal, gramofon stb. 9157

Eladó három tonnás teljesen üzemképes teher-
autó Bolonya, Malom-u. 8. 9160

Üzlet felhagyás miatt az összes női
kalapok gyári áron alól is eladók Virág kapható.
Kőllő Margit, Cerna-u. 2. Bank épület. 9162

Még magát is

érdekl, hogy oda vigye elviselt, vagy pecsétet
ruháját, ahol azt a legolcsóbban megjavítják és a

legszebben kitisztítják.

Ez a hely pedig a BERNHARDT DANIEL-féle
férfiszabó és vegyészeti ruhatisztító-intézet,
Kapu-ucca 45. szám alatt. (Földszint.) 2074